

دانشگاه صنعتی امیرکبیر (پلیتکنیک تهران) دانشکده مهندسی برق

> پروژه کارشناسی گرایش مخابرات

ماشین های خودران-با استفاده از یادگیری تقویتی

> نگارش محمد رضیئی فیجانی

استادان راهنما دکتر وحید پوراحمدی و دکتر حمیدرضا امینداور

شهریور ۱۳۹۸

صفحه فرم ارزیابی و تصویب پایان نامه - فرم تأیید اعضاء کمیته دفاع

در این صفحه فرم دفاع یا تایید و تصویب پایان نامه موسوم به فرم کمیته دفاع- موجود در پرونده آموزشی- را قرار دهید.

نكات مهم:

- نگارش پایان نامه/رساله باید به زبان فارسی و بر اساس آخرین نسخه دستورالعمل و راهنمای تدوین پایان نامه های دانشگاه صنعتی امیرکبیر باشد.(دستورالعمل و راهنمای حاضر)
- رنگ جلد پایان نامه/رساله چاپی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا باید به ترتیب مشکی، طوسی و سفید رنگ باشد.
- چاپ و صحافی پایان نامه/رساله بصورت پشت و رو(دورو) بلامانع است و انجام آن توصیه می شود.

به نام خدا

تعهدنامه اصالت اثر

اینجانب **محمد رضیئی فیجانی** متعهد می شوم که مطالب مندرج در این پایان نامه حاصل کار پژوهشی اینجانب تحت نظارت و راهنمایی اساتید دانشگاه صنعتی امیر کبیر بوده و به دستاوردهای دیگران که در این پژوهش از آنها استفاده شده است مطابق مقررات و روال متعارف ارجاع و در فهرست منابع و مآخذ ذکر گردیده است. این پایان نامه قبلاً برای احراز هیچ مدر ک هم سطح یا بالاتر ارائه نگردیده است.

در صورت اثبات تخلف در هر زمان، مدرک تحصیلی صادر شده توسط دانشگاه از درجه اعتبار ساقط بوده و دانشگاه حق پیگیری قانونی خواهد داشت.

کلیه نتایج و حقوق حاصل از این پایاننامه متعلق به دانشگاه صنعتی امیرکبیر میباشد. هرگونه استفاده از نتایج علمی و عملی، واگذاری اطلاعات به دیگران یا چاپ و تکثیر، نسخهبرداری، ترجمه و اقتباس از این پایان نامه بدون موافقت کتبی دانشگاه صنعتی امیرکبیر ممنوع است. نقل مطالب با ذکر ماخذ بلامانع است.

محمد رضيئي فيجاني

امضا

نوسنده پایان نامه، درصورت تایل میتواند برای سیاسکزاری پایان نامه خود را به شخص یا اشخاص و یا ارگان خاصی تقدیم ناید.

نویسنده پایاننامه می تواند مراتب امتنان خود را نسبت به استاد راهنما و استاد مشاور و یا دیگر افرادی که طی انجام پایاننامه به نحوی او را یاری و یا با او همکاری نمودهاند ابراز دارد.

محد رضیئی فیجانی شهر پور ۱۳۹۸

چکیده

در این قسمت چکیده پایان نامه نوشته می شود. چکیده باید جامع و بیان کننده خلاصهای از اقدامات انجام شده باشد. در چکیده باید از ارجاع به مرجع و ذکر روابط ریاضی، بیان تاریخچه و تعریف مسئله خودداری شود.

واژههای کلیدی:

کلیدواژه اول، ...، کلیدواژه پنجم (نوشتن سه تا پنج واژه کلیدی ضروری است)

فهرست مطالب

سفح	مهر سک میں جب	عنوان
١	ِی تقویتی با استفاده از gym	۱ یادگیر
۲	معرفی مفاهیم یادگیری تقویتی	, 1-1
۲	معرفی OpenAI gym OpenAI gym	, Y-1
۲	۱-۲-۱ مقدمه	
۲	۲-۲-۱ نصب ۲-۲-۱	
٣	، یادگیری تقویتی	۲ معرفی
۴	مقدمه	, 1-7
۴	۱-۱-۲ جایگاه یادگیری تقویتی در یادگیری ماشین	
۵	۲-۱-۲ وجه تمایز یادگیری تقویتی از دیگر الگوهای یادگیری ماشین	
۶	۲-۱-۲ عامل و محیط	
٧	۴-۱-۲ حالت	
٨	$\Delta-1-1$ مشاهده پذیری ^{1}	
١.	از های نصب و معرفی قسمت های مختلف	۳ پیشنی
۱۱	نرم <mark>اف</mark> زارهای کلی	; 1- ٣
١٢	پیشنیاز ها <i>ی</i> پایتون	, Y-W
۱۳	معرفی دقیق تر اجزای کلی	, ۳ –۳
۱۳	۲-۳-۲ معرفی نرمافزار پریاسکن۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰	•
14	۲-۳-۳ فرمت های فایل های خروجی	•
۱۵	۳-۳-۳ نصب موتور متلب ^۳	•
18	معرفی دقیق تر پیشنیاز های پایتون	, ۴ -۳
18	۳-۴-۱ بستههای کمکی	,
18	۲-۴-۳ بسته ۲-۴-۳	•

صفحه

¹Observability

²PreScan

³Matlab Engine

۱۹																																			٢
۲۰																							ی	ىاز	ا د	بي	. ش	يط	مح	ی ۱	عرف	۵	1-4	>	
77																تم	ريا	گو	ال	، و	مه	رنا	, ر	سی	وي	مه	رنا	لا ب	رابع	ی ۱	عرف	۵	۲-۲	>	
78																نی	وين	تقو	ی	بر و	ۥڰ	یاد	ی	ھاء	نر ه	امن	پار	ئن	کرد	ں ۔	مرية	ت	۲-۲	>	
27	•											مه	رنا	ے ب	سے	ويد	اهن	نام	بر	ط	رابد	ځ د	واب	, تر	خى	بر.	یی	عرف	م	۱-	۳-۲	۴			
47				 									:	_	ne	ex.	t_	ol	ວຣ	eı	cv	at	i	on	ع	تاب	ىي	رس	بر	۲-	۳_۰	۴			
٣٩																																			
41																											ج	تاي	و ن	ی	ساز	ه د	شبي	,	۶
47	•							•							•											•			ی	ازء	اەاند	ر	1-8	•	
44																															جع	مرا	ح و	ئاب	ما
40																																			
45		•			•	•	•		•	•		•								•		•							ات	ارا	ئتص	اخ	ست	ہرہ	فع
47		•			•					•		•		•				•		•		•			ی	ٍس	فار	به	ی	<u></u>	گلی	ء ان	نامه	ژه	وا
49			•																						ی		گلي	انً	به	ی	ارس	ہ فا	نامه	ژه	وا

سفحا	0													(	ل	l	5	_	ند	ان	•	ت	·	•	ر	~~بر~~	کے	9											ل	شک
ķ				•														•	•		•							•								•			١-	-۲
۶																																							۲-	-۲
٧				•		•							•	•		•												•								•			٣	-۲
١٢																			•				ن	ؙۅڒ	ايت	، پ	کد	ی	صل	، اه	يف	ظا	) و	دی	بنا	٠٥	قسي	ت	١-	-٣
۱۳						ن	کر	w	ار	رء	پ	ب	ے	ند	از	ن	Ju	۰ پ	پ	تا	یک	دى	1	بيد	<i>ح</i> د	ه ر	<u>9</u>	. ر	ه بر	ىدە	۽ ش	افه	اض	ی	ها	ن	يكو	Ĩ	۲-	-٣
۱۳																										ن	کر	اس	زی	۪ڽڔ	زار	ماف	نر	ت	ري	مد	نل	پ	٣	-٣
14						•										•								•	ن	.ک	راس	زی	. پر	يط	بح	ه ر	کے	افي	گر	عه	سفح	9	۴.	-٣
۲۰																•												•			ی	از	w ·	يه	ش	ط	حيد	۵	١-	-۴
۲۱																•																							۲-	۴-
۲۱																																							٣	-۴
۲٩																•								a	ct	i	on	L_1	tra	an	sl	.at	te	ځ	تاب	ی	ررس	بر	4	۴-
۳۰																																							۵-	۴-
47																				(	ی	ىاز	با	بي	ش	ط	حی	ಒ	در	d	on	е	به	اس	مح	نی ه	نطز	۵	۶.	۴-
٣٣																																							٧.	-۴
44																																							٨	۴-
٣۶																			٥	ىد	ث	ال	رما	، نر	ىت	رء	w	ز ۵	تيا	ام	به	اس	حد	ع د	تاب	ار	مود	ذ	٩	۴-
٣٨																																								

⁴Observation

⁵Reward

صفحه	فهرست جداول	جدول
۱۵	توضيحات فرمت فايل خروجي	۱-۳
١٧		۲-۳
74	بررسی پارامتر های موجود در env_dict	1-4
78	راهنمای توابع اصلی رابط برنامهنویسی برنامه	7-4
۲۸	راهنمای توابع کمکی رابط برنامهنویسی برنامه	٣-۴
71	تعریف فضای مشاهده ^{8} و فضای حرکت ^{9} در پروژه	4-4

⁶Observation Space

⁷Action Space

فهرست نمادها

مفهوم نماد n فضای اقلیدسی با بعد $\mathbb{R}^n$ n بعدی $\mathbb{S}^n$ M بعدی-m M^m M وی هموار روی برداری هموار روی $\mathfrak{X}(M)$ (M,g) مجموعه میدانهای برداری هموار یکه روی $\mathfrak{X}^{\mathsf{I}}(M)$ M مجموعه p-فرمیهای روی خمینه $\Omega^p(M)$ اپراتور ریچی Qتانسور انحنای ریمان $\mathcal{R}$ تانسور ریچی ricمشتق لي L۲-فرم اساسی خمینه تماسی Φ التصاق لوی-چویتای ∇ لاپلاسين ناهموار Δ عملگر خودالحاق صوری القا شده از التصاق لوی-چویتای ∇^* متر ساساكي g_s التصاق لوی-چوپتای وابسته به متر ساساکی ∇ عملگر لاپلاس-بلترامی روی p-فرمها Δ فصل اول یادگیری تقویتی با استفاده از gym

- ۱-۱ معرفی مفاهیم یادگیری تقویتی
  - ۱–۲ معرفی OpenAI gym

۱-۲-۱ مقدمه

پروژه gym از قوی ترین پروژه های Open AI میباشد.

۲-۲-۱ نصب

¹https://github.com/openai

فصل دوم معرفی یادگیری تقویتی

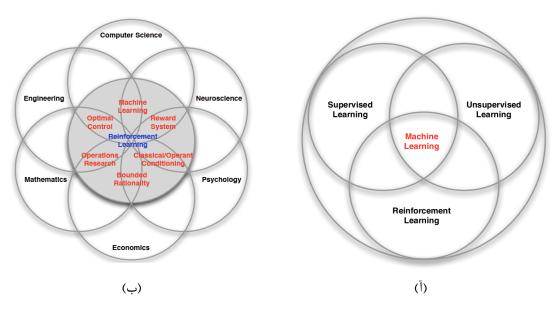
۱-۲ مقدمه

۱-۱-۲ جایگاه یادگیری تقویتی در یادگیری ماشین

بسیاری از صاحب نظران یادگیری ماشین (۱ به سه دسته تقسیم می کنند: (۱) یادگیری با ناظر (۲) یادگیری بدون ناظر آیا خوشه بندی (۳) یادگیری شبه ناظر (۵) یادگیری بدون ناظر (۳) یادگیری بدون ناظر (۳) یادگیری شبه ناظر (۵) یادگیری بدون ناظر (۳) یادگیری شبه ناظر (۵) یادگیری شبه ناظر (۵) یادگیری بدون ناظر (۳) یادگیری شبه ناظر (۵) یادگیری شبه ناظر (۵) یادگیری بدون ناظر (۱) یادگیری شبه ناظر (۵) یادگیری شبه ناظر (۵) یادگیری بدون ناظر (۱) یادگیری شبه ناظر (۵) یادگیری شبه ناظر (۵) یادگیری با ناظر (۵) یادگیری با ناظر (۵) یادگیری شبه ناظر (۵) یادگیری با ناظر (۵) یادگیری با ناظر (۵) یادگیری شبه ناظر (۵) یادگیری (۵) یادگیر (۵) یادگیری (۵) یادگیری (۵) یادگیری (۵) یادگیری (۵) یادگیری (۵)

در این میان، یادگیری تقویتی ^{7} را بعضی ها دسته چهارم میدانند و بعضی دیگر آنرا در دسته سوم قرار میدهند. بر اساس دسته بندی گروه دوم شکل ^{7} - ^{1} (آ) رسم شده است.

همچنین شکل ۲-۱(ب) کابرد یادگیری تقویتی را در علوم مختلف نشان می دهد.

شکل ۲-۱:

¹Machine Learning

²Supervised Learning

³Unsupervised Learning

⁴Clustering

⁵Semi-Supervised Learning

⁶Reinforcement Learning

۲-۱-۲ چه چیزی یادگیری تقویتی را با دیگر الگوهای یادگیری ماشین متمایز می کند؟

این سوال از آن جهت حایز اهمیت است که بیان می کند چرا ما به سراغ الگوی یادگیری تقویتی رفتهایم. پاسخ ملاحظات زیر است.

- آ) هیچ ناظر^۷ وجود ندارد و صرفا امتیازها وجود دارند.
- ب) فیدبک $^{\Lambda}$ همراه با تاخیر است وبه صورت همزمان رخ نمی دهد.
- ج) مفهوم زمان واقعا مطرح است و یک ترتیب خاص از داده ها داریم. شکل ۲-۲ این توالی زمانی را نشان میدهد.

یادگیری تقویتی (RL^{10}) بر اساس فرضیه امتیازها ^{11} پایه گذاری میشود.

تعریف Y-Y-1 (فرضیه امتیازها). همه اهداف میتوانند براساس بیشینه کردن مقدار میانگین تجمعی امتیازها توصیف کرد.

ممکن است این عبارت کمی عجیب بنظر برسد اما در بسیاری از مسایل که به صورت برد و باخت و به نوعی دو حالت مطلوب و نامطلوب دارند، می توان در ساده ترین حالت مقدار 1+ را برای برد و 1- را برای برد و باخت در نظر گرفت.

نکته Y-1-Y. در برخی منابع بجای امتیاز از مفهوم هزینه Y استفاده می کنند و هدف الگوریتم آن می شود که به سمتی حرکت کند که کمترین هزینه را داشته باشد. برای یک پارچه سازی این مفاهیم معمولا یک علامت منفی برای این دو در نظر میگیرند یعنی:

امتیاز
$$=-$$
متیاز : $r=-c$

⁷Supervisor

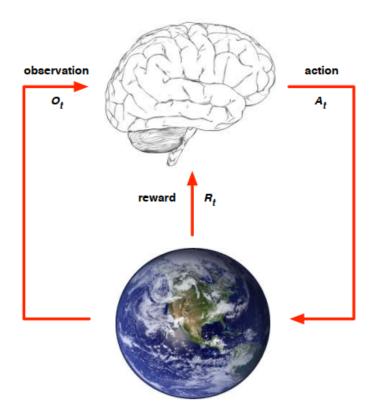
⁸Feedback

^۹در مورد علت تاخیر در ادامه توضیح داده خواهد شد.

¹⁰Reinforcement Learning

¹¹Reward Hypothesis

¹²Cost

شکل ۲-۲:

۲-۱-۲ عامل و محیط

این مفهوم بسیار مفهوم مهمی میباشد و بارها از آن در این پروژه یاد شده است.

در مسایل یادگیری تقویتی یک **عامل**^{۱۳} وحود دارد که در یک **محیط**^{۱۴} درحال تعامل است. محیط می تواند محیط اطراف عامل باشد و یا هرچیزی که عامل با آن در تعامل است. [۱]

این تعامل به این صورت است که عامل که در ابتدا یک حالت ۱۵ اولیه دارد، یک حرکت بر روی محیط در زمان t انجام می دهد. محیط مقدار حرکت در زمان t را دریافت می کند و سپس محیط در زمان t+1 دو اطلاعات مهم را بر می گرداند. (آ) مشاهده (ب) امتیاز

t مقدار t مقدار که در پایان هر مرحله t مقدار t

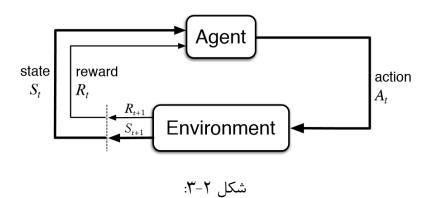
¹³Agent

¹⁴Environment

¹⁵State

¹⁶Action

¹⁷Step

۲-۱-۲ حالت

در بخش قبل تعریف مناسبی از حالت ارایه نشد. برای این تعریف ابتدا مفهوم تاریخچه ^{1} ارایه می شود و از روی آن حالت تعریف خواهد شد.

تعریف ۲-۱-۳ (تاریخچه). به سری شامل مشاهده، حرکت و امتیاز میباشد:

$$H_t = O_1, R_1, A_1, \dots, A_{t-1}, O_{t-1}, R_t$$

با این تعریف حالت را می توان به شکل زیر تعریف کرد.

تعریف $Y-Y-rac{1}{2}$. حالت اطلاعاتی است که در محاسبات برای آن که در بعد چه اتفاقی بیافتد، استفاده می شود. به عبارت دیگر حالت تابعی از تاریخچه می باشد.

$$S_t = f(H_t)$$

دو نوع حالت وجود دارد.

- آ) حالت محیط ۱۹ که با علامت S_t^e نشان داده می شود. اطلاعات نهان محیط را نشان می دهد و معمولا برای عامل به طور کامل دیده نمی شود. حتی اگر برای عامل مشاهده پذیر نیز باشد، ممکن است اطلاعات کاملا بی ربطی را همراه داشته باشد.
- ب) حالت عامل $^{\circ}$ که با علامت S^a_t نشان داده می شود. که برابر است با هر اطلاعاتی که عامل برای

¹⁸History

¹⁹Environmnet State

²⁰Agent State

رسیدن به حرکت بعدی با استفاده از الگوریتم های RL استفاده میکند.

بنابراین در نعریف ۲-۱-۴ مناسبتر است بجای واژه حالت از حالت عامل استفاده شود. بنابراین:

$$S_t^a = f(H_t)$$

یادداشت Y-1-0. از این پس در سراسر این پایاننامه هرجا صحبت از حالت شد منظور همان حالت عامل است.

تعریف $\mathbf{Y} - \mathbf{I} - \mathbf{Y}$. یک حالت S_t مارکوف $\mathbf{Y}$ است اگر و تنها اگر:

$$\mathbb{P}\left[S_{t+1}|S_t\right] = \mathbb{P}\left[S_{t+1}|S_1, \dots, S_t\right]$$

در یک حالت مارکوف^{۲۲}، آینده از گذشته مستقل است و فقط به زمان حال وابسته است. و این به این معناست که حالت از لحاظ آماری برای توصیف آینده کافی است.

نکته $\mathbf{V-1-1}$. حالت محیط S_t^e مارکوف است. همچنین تاریخچه نیز مارکوف است.

۲-۱-۲ مشاهده پذیری

مشاهده پذیری کامل

عامل بهطور مستقیم حالت محیط را مشاهده می کند. بنابراین در این حالت داریم:

$$O_t = S_t^a = S_t^e$$

بنابراین در این حالت عبارت های زیر با یک دیگر برابر هستند.

حالت اطلاعاتی = حالت محیط = حالت عامل

²¹Markov

²²Markov State

^{۲۳} به صورت رسمی، این فرایند یک روند تصمیم گیری مارکوف (MDP) میباشد. [۲]

مشاهده پذیری جزئی

عامل بهطور غیر مستقیم محیط را مشاهده می کند.

نمونه $Y-Y-\Lambda$. یک ربات با دید دوربین نمی تواند موقعیت مطلق را اعلام کند.

نمونه Y-Y-9. یک اتومبیل با سنسور تشخیص فاصله نمی تواند اطلاعاتی مانند نوع ماشین و قیمت آن را تشخیص دهد.

۲۳ حالت اطلاعاتی ۲۴ مفهومی مانند حالت مارکوف دارد.

²⁵Markov Decision Process

فصل سوم پیشنیاز های نصب و معرفی قسمت های مختلف

۱-۳ نرمافزارهای کلی

در این پروژه از جهت آنکه نسخه قبلی و پیشینی برای آن نبوده است، به ناچار میبایست که کد آن از صفر تا صد آن به صورت دستی نوشته شود. از اینرو، پیچیدگی های بسیار فراوان را به طور خاص در پی داشت. ابزار های زیادی نیز بنابه شرایط در آن استفاده شد که ارتباط بین آن ابزار ها و اجزا، بر این پیچیدگی پیاده سازی طرح افزوده بود.

ابزار های اصلی و کلی که در این پروژه استفاده شده بود، عبارتند از:

- نرم افزار يرى اسكن ، نسخه 8.5.0
- نرم افزار متلب ، نسخه R2017b
- زبان برنامه نویسی پایتون ، نسخه 3.6.9

بنابراین برای راه اندازی مجدد کد این پروژه لازم است که موارد بالا روی کامپیوتر شخص به صورت کامل نصب باشد.

همچنین لازم به ذکر است که برخی ابزارات دیگر نیز در این پروژه استفاده شده است که احتمالا با نصب موارد بالا دیگر نیازی به نصب آن ها به صورت جداگانه نیست. هدف این ابزار ها ایجاد اتصال بین اجزای اصلی گفته شده است. این گروه شامل موارد زیر هستند:

- سیمولینک^۲، جهت اتصال بین متلب و پری اسکن
- شبکه UDP ، جهت اتصال داده های پویا ^۴ بین پایتون و سیمولینک
- **موتور متلب** ، جهت اتصال داده های ساکن ^۵ بین پایتون و سیمولینک

در این فصل جزئیات بیشتری در مورد لزوم و دلیل استفاده از این ابزار ها بررسی میشود.

¹Matlab

²Simulink

^۳برای این منظور از ماژول socket در پایتون استفاده شده است.

⁴Dynamic Data

⁵Static Data

شکل ۲-۱: تقسیم بندی وظایف اصلی کد پایتون

۲-۳ پیشنیاز های پایتون

یادداشت $\Upsilon-\Upsilon-1$. کد پایتون در این پروژه شامل دو قسمت کلی زیر می شود. این دو دسته در شکل $\Upsilon-1$ مشخص هستند.

- ۱. دسته اول مربوط به آن بخش از پروژه است که وظیفه اصلی آن ارتباط پیدا کردن با محیط متلب و پری اسکن و ایجاد یک نوع واسط کاربری است. گرفتن و فرستادن اطلاعات مخصوص این قسمت است.
- ۲. دسته دوم با محیط و نحوه ارتباط آن کاری ندارد و تمرکز خود را برروی الگوریتم خود که در این
   جا از الگوریتم های یادگیری تقویتی استفاده شده است، قرار داده است.

دسته اول (سمت چپ تصویر ۱-۳) به پکیج های زیر احتیاج دارد:

matlab.engine ● os • time ● numpy ●

gym • pandas • socket •

اگر از آناکوندا ^{8} برای پایتون استفاده می کنید غیراز دو بسته gym و matlab.engine به صورت پیش فرض نصب شده اند در صورت عدم نصب آن ها را با استفاده از ^{V} می توان نصب کرد.

بسته gym که در این فصل به تفصیل در مورد آن بحث شده است، به راحتی با همان دستور pip نصب می شود. اما نصب matlab.engine یا همان موتور متلب متفاوت است و نمی توان آن را نیز به همان روش نصب کرد.

دسته دوم شامل بسته های زیر است:

⁶Anaconda

مثلا بسته pip install numpy را با استفاده از دستور $^{
m V}$ مثلا بسته

- gym[all] يا gym[atari]
  - tensorflow •
  - stable-baseline •

این بسته ها در لایه الگوریتم استفاده شده است.(در مورد این لایه در فصل ۴ بیشتر صحبت خواهد شد.) هر سهتای این بسته ها با همان دستور pip به راحتی نصب می شوند.

Υ – معرفی دقیق تر اجزای کلی T

در این قسمت میخواهیم سه نرمافزار کلی این پروژه را از نگاهی نزدیک تر بشناسیم که عبارتند از : (۱) نرمافزار پریاسکن (۲) متلب (۳) پایتون

۳-۳-۱ معرفی نرمافزار پریاسکن

پس از دانلود و نصب نسخه 8.5.0 این نرمافزار چهار آیکون مانند شکل ۲-۲ به محیط دسکتاپ اضافه می کند. اصلی ترین آن ها PreScan Proccess Manager 8.5.0 نام دارد.

- PreScan GUI 8.5.0
- PreScan Process Manager 8.5.0
- PreScan Sim 8.5.0
- PreScan Viewer 8.5.0

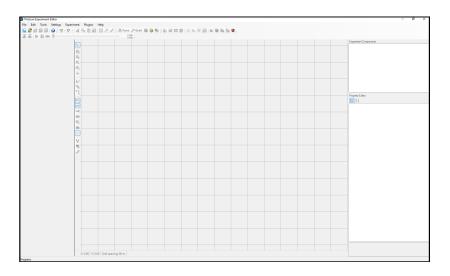
شکل ۳-۲: آیکون های اضافه شده بر روی محیط دسکتاپ پس از نصب پریاسکن

با انتخاب آن صفحه ای مانند زیر باز میشود.

شکل ۳-۳: پنل مدریت نرمافزار پریاسکن

این پنجره شامل گزینه های زیر است:

شکل ۳-۳: صفحه گرافیکی محیط پریاسکن

Matlab ● GUI ●

Shell • VisServer •

برای ایجاد یک محیط جدید باید GUI را استارت کرد. پس از مدتی صفحه ای مانند شکل ۳-۲ باز می شود.

پس از ایجاد مدل ها و ذخیره آن، فایل های pex .** و pb **.pex* ساخته می شود. ^ متلب را استارت کنید. جهت استفاده از فایل سیمولینک باید در شکل ۳-۳ متلب را استارت کنید.

نکته ۳–۳–۱. برای اجرای فایل های سیمولینک خروجی، لازم است که متلب را فقط و فقط با استفاده از نرم افزار پریاسکن و با استفاده از پنل مدیریت نرم افزار معرفی شده در شکل π – π باز شود. در صورتی که به صورت مستقیم این کار انجام شود، به مشکل منتهی می شود.

دو قسمت دیگر نیز در شکل ۳-۳ وجود دارد که نیازی به استارت کردن آن ها نیست و خودشان در صورت لزوم به صورت خودکار فراخوانی میشوند.

۳-۳-۳ فرمت های فایل های خروجی

نرمافزار پریاسکن پس از ایجاد یک محیط جدید، فایل ها و پوشه های بسیار زیادی را ایجاد میکند. اما در خارج آن پوشه ها ۳ فایل وجود دارد که پسوند آن ها pex ** و cs.slx و cs.slx ** و cs.slx میباشد.

[^]علامت ** به معنای یک اسم مشترک در آین سه فایل استفاده شده است.

علامت ** همان اسم پروژهای است که ایجاد کرده ایم. هر یک از این فایل ها به یک بلوک از شکل ؟؟ مربوط می شود.

توضيحات	فرمت فايل
این فایل مربوط به اولین بلوک شکل ؟؟ است و ارتباط مستقیم با GUI دارد. برای تغییر محیط گرافیکی باید این فایل را باز کرد.	**.pex
این فایل برخی از اطلاعات فایل pex ** را در اختیار دارد و با تغییر آن فایل این فایل نیز عوض می شود. این فایل حاوی اطلاعات استایک محیط ایجاد شده است و مهم ترین کاربرد آن در بلوک موتور متلب که در شکل ؟؟ نشان داده شده است می باشد. پایتون از طریق این فایل این اطلاعات را دریافت می کند.	**.pb
این فایل سیمولینک است که برای کار کردن با آن باید از پنل مدیریت شکل ۳-۳ استفاده کرد. این فایل پس از ایجاد از فایل pex.** مستقل می شود. این فایل خود قابلیت تغییر دارد و می توان بلوکهای آنرا در محیط سیمولینک تغییر داد و بلوک های دیگری به آن افزود. در صورتی که فایل pex.** تغییر کند، این امکان را نیز دارد که از داخل خود سیمولینک با فشردن دکمه ای این تغییرات جدید اعمال شود بدون آن که به تغییرات خود کاربر لطمه ای وارد شود. در این پروژه این فایل، تغییرات بسیاری را تجربه کرد.	**_cs.slx

جدول ۳-۱: توضیحات فرمت فایل خروجی

جدول ۳-۱ توضیحات لازم را جهت آشنایی با این خروجی ها آورده است.

همچنین در بخش ؟؟ در مورد فایل cs.slx** توضیحات دقیقتری در مورد جزییات آن گفته خواهد شد.

Υ – Υ نصب موتور متلب

برای نصب موتور متلب ابتدا نیاز است که به متلب به طور کامل در سیستم نصب باشد. پس از نصب متلب، محیط (Command prompt (admin را باز کنید و با توجه به نسخه و محل نصب متلب خود به آدرس زیر بروید.

<matlabroot>\extern\engines\python

مثلا برای Matlab R2017b که در محل پیشفرض خود نصب شده باشد این کار با استفاده از دستور زیر انجام می شود.

cd C:\Program Files\MATLAB\R2017a\extern\engines\python

در این پوشه یک فایل به نام setup.py موجود میباشد. این فایل را با استفاده از دستور python setup.py install

در همان محیط cmd اجرا کنید.

یادداشت $\Upsilon-\Upsilon-\Upsilon$. توجه داشته باشید که باید نسخه متلب و پایتون شما باید با یکدیگر سازگار باشند. برای بررسی این موضوع اگر فایل setup.py را با استفاده از یک ادیتور باز کنید، یک آرایه به نام supported_versions در آن خواهید دید. مقادیر این آرایه، نسخه هایی از پایتون را نشان می دهد که توصط نسخه متل شما پشتیبانی میشود مثلا در این مورد، با توجه به خط زیر نسخه های Υ/Υ ، Υ/Υ و Υ/Υ پایتون پشتیبانی می شود. در غیر این صورت باید نسخه سازگار متلب و یا پایتون را نصب کنید.

_supported_versions = ['2.7', '3.4', '3.5', '3.6']

* معرفی دقیق تر پیشنیاز های پایتون *

1-4-7 بستههای کمکی

این بسته ها نقش حیاتی ندارند و برای برخی از موارد استفاده شدهاند. این موارد در جدول Υ - Υ آمده است.

gym بسته ۲-۴-۳

معرفي

بسته gym که توسط OpenAI توسعه یافته است. این ابزار فوق العاده این امکان را برای محقیقین علوم کامپیوتر حرفهای و یا آماتور فراهم می کند که انواع الگوریتم های یادگیری تقویتی (RL) را بر روی کار خود تست کنند. همچنین پتانسیل این را دارد که محقیقن محیط خود را برروی این بسته توسعه دهند. هدف از ایجاد این بسته، استاندارد سازی محیط و نوعی نقطه تراز ۱۲ برای پژوهش های RL محسوب می شود. [۳]

در حقیقت می توان این بسته را در وسط شکل -1 جای داد. جایی که لایه محیط و لایه الگوریتم 1^{7}

¹²Bechmark

¹³Algorithm

روش نصب	دلیل استفاده	نام بسته
pip install numpy	ایجاد ماتریس برای فضای حرکت و فضای مشاهده	numpy
pip install time	جهت ایجاد تاخیر و سقف زمانی ^۹	time
pip install os	برای بستن پنجره های باز شده پس از اجرا	os
pip install pandas	برای چاپ اطلاعات آماری امتیاز های بدست آمده در پایان هر اپیزود ۱۰	pandas
pip install socket	برقراری ارتباط با متلب و فرستان و دریافت کردن دادههای پویا	socket
pip install tensorflow	برای لایه الگوریتم و استفاده از الگوریتمهای یادگیری تقویتی عمیق۱۱	tensorflow

جدول ۳-۲:

بەيكديگر مىرسند.

این بسته محیط هایی از پیش ساخته شده دارد. نام این بسته ها در لیست زیر آمده است. ۱۴ اکثر این محیط ها نوعی بازی هستند که عامل سعی در یادگیری آن محیط ها دارد.

- Pong-v0 CartPole-v0 •
- MsPacman-v0 Pendulum-v0 •
- SpaceInvaders-v0 MountainCar-v0
  - MountainCarContinuous-v0 •
  - Seaquest-v0 ◆
    BipedalWalker-v2 ◆
- LunarLanderV2 ◆ Humanoid-V1 ◆
  - Reacher-v2 Riverraid-v0 •
- FrozenLake-v0 Breakout-v0 •

نصب

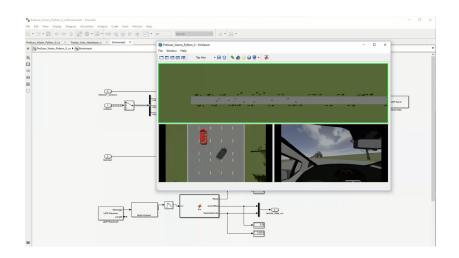
برای نصب نسخه کمینه این نرم افزار با همان روش pip به راحتی می توان نرم افزار مورد نظر را نصب کرد. [۴] این نسخه کمینه برای لایه محیط کافی می باشد. اما اگر بخواهیم بخش الگوریتم را با استفاده از کتابخانه های دیگری مانند stable-baseline نوشت. نیازمند نسخه جامع تری از gym می باشد.

۱۴ جدول کامل در سایت https://github.com/openai/gym/wiki/Table-of-environments قرار دارد.

یادداشت -\$-\$. پیشنهاد می شود برای نصب نسخه کامل gym و stable-baseline از لینوکس بجای و یندوز استفاده کنید. زیرا در نصب برخی بسته ها ممکن است با مشکل روبرو شوید.

برای نصب کامل این بسته از دستور [all] pip install gym[all] را استفاده کنید. ممکن است در نصب مشکل برخورید در این صورت دستور [pip install gym[atari] استفاده کنید. اگر موفق به نصب این بسته نشدید می توانید مراجل نصب آن را با استفاده از [۳] مراجعه کنید.

فصل چهارم توضیح مختصری بر الگوریتم

شکل ۴-۱: محیط شبیه سازی

در فصل ۲ در مورد مفاهیم یادگیری تقویتی بحث شد. مهمترین مفاهیم عبارتند از:

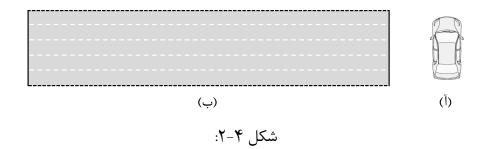
امتیاز
 محیط
 عامل
 عامل
 عامل
 عامل
 عامل

هدف در این پروژه این بود که یک ماشین خودران ا استفاده از الگوریتم های یادگیری تقویتی ساخته شود. جزییات تئوری الگوریتم و جزییات فنی پروژه به ترتیب در بخش های ۲ و ؟؟ آورده شدهاند. در این بخش به شبیه سازی و جزییات کار و تعریف پارامتر های این پروژه برداخته می شود.

۱-۴ معرفی محیط شبیه سازی

در ابتدا محیط شبیه سازی را معرفی می کنیم. جزیبات فنی این محیط در ?? و همچنین نحوه راهاندازی آن در بخش ? به بصورت کامل مورد بحث قرار گرفته است. اگر آن محیط را باز کنید محیط مانند شکل ? باز خواهد شد. این محیط دو آبجکت مهم دارد؛ (آ) ماشین(اتومبیل) (ب) جاده (شکل ? باز خواهد شد. این محیط دو آبجکت مهم دارد؛ (آ) ماشین(اتومبیل) (ب) جاده (شکل ? اندازهها و محدوده ها چیزی که اهمیت دارد اندازه ها و نحوه تعریف محدوده هاست. شکل ? اندازهها و محدوده ها را مشخص کرده است. شکل ? بشان می دهد که این محدوده ها کاملا برروی یک دیگر منطبق نیستند. دلیل اصلی این موضوع عدم اهمیت تطبیق دقیق این دو می باشد. در بخشی که پشت ماشین قرار دارد این محدوده از ? – (کمی بیشتر از اندازه عرض لاین ها) شروع می شود. زیرا نیازی نیست بیشتر از این مقدار ماشین مورد بررسی به عقب برود تا متوجه شویم اشتباه در حال رفتن است. در حقیقت این

¹Autonomous Vehicle

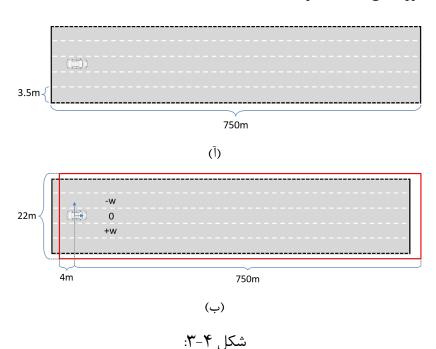

مورد کمک میکند تا تعداد مرحله ها را در هر اپیزود اشتباه کاهش یابد. بخش های کناری نیز از 11- تا 11+ محدود شدهاند (بیشتر از عرض خود جاده) تا 11+ محدود شدهاند (بیشتر از عرض خود جاده) تا 11+ مصیر اصلب برگردد.

یادداشت $^*-1-1$. ماشین در مبدا صفحه قرار دارد. از این رو اعداد منفی نسبت به همین ماشین نیز سنحیده می شوند.

۳ مقدار w+، w- و 0 که در شکل v-(ب) بر روی جاده نوشته شده است در حقیقت مرتبط با بحث فنی ماجرا میباشد اما مفهوم آن این است که عامل مورد بررسی میتواند این سه لاین را به عنوان حرکت اختیار کند. در حقیقت میتوان آنها را به عنوان اسم برای هر لاین در نظر گرفت. در مورد حرکت بیشتر صحبت خواهد شد.

یادداشت $^4-1-7$. راهاندازی این محیط کمی دردسر خواهد داشت از اینرو نیاز است پیش از راهاندازی بخش $^4-1$ به طور دقیق مطالعه شود.

۲-۴ معرفی رابط برنامهنویسی برنامه و الگوریتم

در این پروژه دو الگوریتم DQN^2 و DQN^2 بهتر از سایر الگوریتم ها عمل کردند اما در نهایت با توجه به آزمایشها و ملاحظاتی که انجام شد، الگورینم DQN از لحاظ سرعت همگرایی بهتر از الگوریتم DQN پاسخ داد. بنابراین صرفا برروی این الگوریتم بحث خواهد شد.

```
import gym, gym_prescan
  from stable_baselines.common.vec_env import DummyVecEnv
4 from stable_baselines.deepq.policies import MlpPolicy
  from stable_baselines import DQN
  save_load = "deepq_prescan"
  env_dict = {
                'prescan-without-matlabengine-v0',
      'verbose': True,
     'host': '172.21.217.140',
      # 'delay': 1,
     'nget':
                 150
14 }
env = gym.make(**env_dict)
env = DummyVecEnv([lambda: env])
model = DQN(MlpPolicy, env, verbose=1, gamma=0.8,
      prioritized_replay=True)
print('Model created!')
20 try:
      model.learn(total_timesteps=50000)
  except:
      print('Error!')
 model.save(save_load)
```

این کد بخش آموزش * را نشان میدهد. بخش تست ^{0} در تمامی الگوریتم ها مشابه یک دیگر است و از جایی که مدل تعریف می شود (در اینجا خط $^{(1)}$) شروع خواهد شد.

²Deep Q-Learning Network

³Synchronous Actor Critics

⁴Train

⁵Test

بخش تست در تمامی الگوریتم ها کد زیر است.

stable- از روی چند خط آغازین کد DQN میتوان دریافت که این کد با استفاده از DQN از روی چند خط آغازین کد است.

بخش مهم بعدی متغیری از جنس دیکشنری به نام env_dict است. این متغیر برای ساختن متغیر برای ساختن متغیر و بخش مهم بعدی متغیری از جنس دیکشنری به نام env = gym.make(**env_dict) آن در env = gym.make(**env_dict) آمده است.

همانطور که در جدول ۱-۴ توضیح دادهشدهاست؛ دو متغیر nget و delay هر دو از جنس تاخیر می دهد. میباشند. محل تاخیر در تابع step میباشد. کد زیر محل تاخیر را نشان میدهد.

```
def step(self, action):
    self.send(action)
    # ------ BEGIN DELAY -----

if self.delay > 0 :
    sleep(self.delay)

for _ in range(self.nget):
    self.render_()
    if self.done:
        break
    # ------ END DELAY -----

    observation = self._next_observation()
    reward = self.calc_reward()
    done = self.done
    info = {'Collision':self.collision
        ,'Position':self.agent['data']['Position']}
```

این کد که در حقیقت هسته اصلی ^۷ تابع step میباشد. در بین محدوده مشخص شده، تاخیر صورت

عمتغیر env در حقیقت نقش محیط را در الگوریتم دارد.

این کد از آن جهت که کاملا با تابع اصلی برابر نمی باشد، واژه "هسته اصلی" برای آن در نظر گرفته شده است. تفاوت

توضيحات	متغير
در این پروژه این متغیر دو حالت بیشتر ندارد که هردو از جنس رشته هستند. اگر این کد با استفاده از موتور متلب استفاده شود، 'prescan-v0' خواهد بود و اگر از موتور متلب استفاده نشده باشد مقدار آن 'prescan-without-matlabengine-v0' خواهد بود. این متغیر مقدار پیش فرض ندارد.	id
این متغیر که از جنس بولین میباشد، در صورتی که یک باشد اطلاعات جامعی را در هر مرحله را چاپ میکند. علاوه برآن اطلاعات آماری امتیازهای بدستآمده در پایان هر اپیزود را نیز چاپ میکند. بهطور کلی اجازه گزارش دادن و ندادن اطلاعات درونی الگوریتم توسط این متغیر کنترل میشود.	verbose
این متغیر برای اتصال شبکه بین دو کامپیوتر به کار میرود و در حقیقت IP کامپیوتری است. مقدار پیشفرض این متغیر 'localhost' میباشد.	host
همان طور که مشخص است این متغیر مقدار تاخیر را مشخص میکنم و مورد کاربرد آن لحظه ای است که action در تابع step فرستاده شده است و پس از گذشت مقداری تاخیر برحسب ثانیه سعی در دریافت اطلاعاتی مانند مشاهده بعدی و محاسبه امتیاز و داریم. مقدار پیش فرض این متغیر نیز صفر است.	delay
این متغیر نیز به نوعی متفاوت تاخیر را شکل می دهد. این متغیر از نوع عدد صحیح می باشد و هنگامی که مقدار آن ۱۵۰ است یعنی محل تاخیر، ۱۵۰ بار دادهها را دریافت می کند و مقدار آنها را می خواند. در حالت عادی تا پایان ۱۵۰ امین دریافت هیچ کاری نمی کند مگر این که مقدار عادی برابر یک شود؛ در این صورت حلقه را متوقف کرده و باقی عملیات را انجام می دهد. مقدار پیش فرض این متغیر یک می باشد.	nget
این متغیر مربوط به تنظیمات موتور متلب میباشد و به صورت عادی نیازی به تغییر مقدار پیشفرض آن نیست.	experimant_name
این پارامتر درصورتی قابل اجراست که کد پایتون و نرمافزار پریاسکن هردو بر روی یک کامپیوتر باشند و وظیفه آن این است که محیط گرافیکی را پس از اجرا شدن کد میبندد و مقدار پیش فرض آن صفر میباشد.	close_window

جدول ۴-۱: بررسی پارامتر های موجود در env_dict

می گیرد. همان طور که مشخص است این تاخیر بین فرستادن حرکت و محاسبه پارامترهایی مانند امتیاز و مشاهده (حالت) می باشد.

یادداشت ۴-۲-۱. علت اصلی وجود تاخیر، مهلت دادن به عامل برای انجام حرکت است.

دو متغیر nget و delay هردو وظیفه ایجاد تاخیر دارند که نحوه ایجاد این تاخیر با یکدیگر کاملا متفاوت است. همچنین این امکان نیز وجود دارد به صورت ترکیبی نیز این تاخیر را ایجاد کرد. هر کدام از این روشها مزایا و معایب خاص خود را دارند.

مزیت مهم استفاده از mget این است که به صورت مداوم در حال دریافت اطلاعات از محیط شبیه سازی است. بنابراین در صورت رخ دادن اتفاق خاصی مانند تصادف کردن و یا از مسیر خارج شدن می تواند آنرا به موقع تشخیص دهد و تصمیمات لازم را انجام دهد. در صورتی که در زمانی که تاخیر ناشی از delay است، عملا در آن مدت ارتباط با محیط شبیه سازی قطع شده است و ممکن است رخ دادن موارد گفته شده یا بسیار دیر متوجه شود و یا اصلا متوجه نشود.

بهطور مثال درصورتی که دو ماشین با یکدیگر تصادف داشته باشند؛ اگر این رخداد سریعا تشخیص داده نشود، در این صورت احتمال دارد این دو ماشین از روی یک دیگر عبور کنند! و پس از عبور کردن این اطلاعات دریافت شود و برخوردی تشخیص داده نشود. از آنجا که برخورد بیشترین میزان تاثیر در امتیاز دارد؛ بنابراین، این اتفاق تاثیرات خیلی مخربی میتواند بر الگوریتم بگذارد.

عیب اصلی روش nget نیز این است که یک مقدار مشخص ندارد و به پارامتر هایی از جمله سرعت شبکه نیز وابسته است. بنابراین اگر از یک شبکه به شبکه دیگر منتقل شود می تواند مقدار کاملا متفاوتی به خود گیرد که شاید مطلوب نباشد. اما به راحتی با عوض کردن مقدار این متغیر در لایه الگوریتم می توان این مشکل را حل کرد. بنابراین توصیه می شود از این متغیر استفاده شود.

به کد DQN برگردیم. خط ۱۸ این کد مدل را میسازد. چیزی که اهمیت دارد این است که پارامتر γ چه مقداری انتخاب شود. در نسخه نهایی این مقدار روی γ تنظیم شده است. در مورد این متغیر در بخش ۲ و در مراجع γ و γ بحث شدهاست. در ابتدا این متغیر مقدار پیشفرض γ و در مراجع γ و در مراجع این مقدار به γ کاهش یافت.

آن با کد اصلی برخی عملیات است که مرتبط با چاپ شدن اصلاعات در حال اجرا میباشد که به مقدار verbose مرتبط میشود.

توضيحات	نام تابع
این تابع علاوه بر تنظیم کردن برخی پارامترهای مرتبط به کلاس، اتصال کد پایتون به نرم افزار متلب را نیز برعهده دارد. همچنین تعیین فضای مشاهده و فضای حرکت نیز برعهده این بخش میباشد.	init
این تابع همان مرحله است که در بخش ۲ مطرح شد. محل اصلی اجرای این تابع در داخل یک حلقه متناهی میباشد. این تابع مداخل یک حلقه متناهی میباشد. این تابع done ، reward ، observation و info و done ، reward ، observation را خروجی ها صحبت خواهد شد.	step
این تابع env ،را ریست می کند و به عنوان خروجی حالت اولیه را برمی گرداند. موارد استفاده از این تابع معمولا در اول کد و در آخر هر اپیزود می باشد. آخر هر اپیزود هنگامی فرا می رسد که متغیر done که یکی از خروجی های تابع step است، یک شود.	reset
این تابع به صورت معمول کارهای گرافیکی را برعهده دارد. اما از آنجایی که عمل در پس زمینه طرح وجود دارد، پس کار اصلی آن گرفتن دادهها و منظم کردن آنها میباشد. برای این کار از یک تابع کمکی به نام _render استفاده میکند.	render

جدول ۴-۲: راهنمای توابع اصلی رابط برنامهنویسی برنامه

* تعریف کردن پارامتر های یادگیری تقویتی *

منظور از پارامترهای یادگیری تقویتی از متغیرهای حرکت و حالت و امتیاز و ... تا تعریف برخی توابع میباشد. ابتدا کلیات توابع را بررسی کنیم و سپس وارد جزییات آن پارامتر ها میشویم.

توابع استفاده شده به دو دسته تقسیم میشوند. (آ) توابع اصلی (ب) توابع فرعی یا کمکی.

توابع اصلی آن دسته از توابعی هستند که مختص به کتابخانه gym هستند و قرار دادن آن ها به شکل صحیح آن، اجباری است. توابع کمکی آن دسته از توابعی هستند که در این توابع نقش های مشخصی را ایفا کردند ولی استفاده کردن از آن ها اجباری نداشته است.

یادداشت $^*-^*-^!$. در صورت لزوم کاربر می تواند توابع فرعی را تغییر دهد تا خروجی مطلوب خود را حاصل کند اما در لایه الگوریتم صرفا از توابع اصلی استفاده می شود. زیرا هدف هم که استاندارد سازی کد می باشد با این موضوع سازگار است.

جدول ۲-۲، توابع اصلی را نشان میدهد و جدول ۲-۳ نیز توابع کمکی را نشان میدهد. همچنین لازم به ذکر است:

```
import gym, gym_prescan
  env_dict = {
     'id': 'prescan-without-matlabengine-v0',
      'host': '172.21.217.140',
      'verbose': True,
      'nget':
                152
  env = gym.make(**env_dict)
for i_episode in range(20):
      observation = env.reset()
     for t in range(100):
         env.render()
         print(observation)
         action = env.action_space.sample()
         observation, reward, done, info = env.step(action)
            print("Episode finished after {} timesteps".format(t+1))
            break
 env.close()
```

یادداشت $^{-}$ ۳–۳. این کد صرفا صحت عملکرد و نحوه استفاده از رابط برنامهنویسی برنامه $^{\wedge}$ را نشان می دهد و شامل هیچ گونه الگوریتمی نمی باشد.

۱-۳-۴ معرفی برخی توابع رابط برنامهنویسی برنامه

بررسى تابع __init__:

این تابع سه وظیفه مهم دارد.

- آ) بخشی از وظایف آن، وظایف مشخص آن در کد پایتون است.
- ب) ست کردن برخی پارامتر های مهم که در جدول ۱-۴ نیز آمدهاند.
  - ج) این تابع فضای مشاهده و فضای حرکت را مشخص میکند.

اطلاعات فضای مشاهده و فضای حرکت در جدول ۴-۴ آمدهاست.

⁸API

توضيحات	محل استفاده	نام تابع
این تابع لایه ای را ایجاد می کند که هرگونه ارتباط با محیط شبیهسازی به آن لایه مرتبط می شود.	init	make
این تابع وظیفه دریافت اطلاعات از محیط شبیه سازی و استخراج دادههای مفید از آن است.	render و step و reset	render_
این تابع برای فرستادن حرکت به محیط شبیه سازی استفاده میشود.	step	send
این تابع امتیاز را محاسبه می کند.	step	calc_reward
این تابع حالت بعدی عامل را محاسبه می کند.	reset و step	_next_observation
این تابع مانند یک دستهبازی در تابع send حرکت را تفسیر میکند و دستورات کنترلی قابل اجرا برای محیط شبیهسازی ایجاد میکند.	send	action_translate

جدول ۴-۲: راهنمای توابع کمکی رابط برنامهنویسی برنامه

توضيحات	جنس متغير	مفهوم	نام متغير
عدد صحیح ۶	spaces.Discrete(6)	فضای حرکت	action_space
ماتریس ۳۸×۱تایی	<pre>spaces.Box(shape=(1,38), dtype=np.float16)</pre>	فضای مشاهده	observation_space

جدول ۴-۴: تعریف فضای مشاهده و فضای حرکت در پروژه

بررسی تابع action_translation:

این کد دقیقا پیاده سازی یک دستهبازی ^{9} میباشد. شکل $^{9}-^{9}$ اطلاعات کامل این موضوع به همراه تفسیر آن ها دارد.

از آنجایی که در این پروژه فضای حرکت طبق جدول * مقدار عدد صحیح * را دارد و این به آن معناست که * حالت گسسته بین صفر تا * برای حرکت وجود دارد همچنین نشان می دهد که جنس معناست که * حالت گسسته بین صفر تا * برای حرکت وجود دارد همچنین نشان می دهد که جنس معناست که آن را تفسیر کرد. وظیف اصلی این تابع نیز تفسیر مقدار مختلفی است که * action می تواند بگیرد، می باشد.

⁹Joystick

```
def action_translate(self,action):
   lanewidth =
      self.enviroment.road.laneWidth
   self.__action_old__ = self.__action__
   vel = self.agent['data']['Velocity']
   offset = self.__action__[0]
   if action == 0 :
      offset = -lanewidth
   if action == 1 :
      offset = 0
   if action == 2 :
      offset = lanewidth
   if action == 3 :
      vel = action_velocity(vel,True)
   if action == 4:
      vel = action_velocity(vel,False)
   self.__action__ = [offset,vel]
   return self.__action__
```


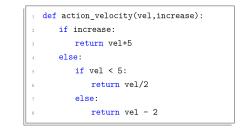
وظيفه	شماره
رفتن به لاین ѿ−	o
رفتن به لاین 0	١ ١
رفتن به لاین ₩+	۲
زیاد کردن سرعت	٣
کم کردن سرعت	4
يدون تغيير	۵

action_translate شکل $^+$: بررسی تابع

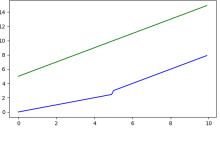
یادداشت $^*-^*-^*$. دستور کنترلی اصلی یک بردار دوتایی است (خط ۱۸ کد شکل $^*-^*$) که مقدار اولی آن لاین را نشان می دهد و مقدار دوم آن سرعتی می باشد که انتظار داریم که عامل، سرعت خود را به آن برساند.

یادداشت $^4-^*$ - اگر دقت کنید در کد مذکور دو مقدار کنونی و قدیمی تر action نگهداری شده است.

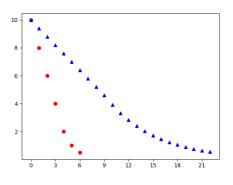
یادداشت ۴-۳-۵. همچنین دقت شود که در این کد، مقدار سرعت، همان مقدار حقیقی سرعت است که از محیط شبیهسازی میآید. و مقداری که در بردار __action__ قرار میگیرد مقدار کنترلی سرعت است که با یکدیگر تفاوت دارند.

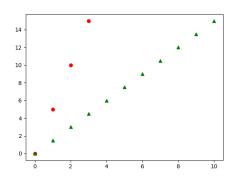

(ب) شكل كلى نمودار افزايش سرعت

(ج) حرکت در جهت افزایش سرعت با شروع از صفر (د) حرکت در جهت کاهش سرعت با شروع از ۱۰

شکل ۴-۵:

نکته دیگری که حایز اهمیت است این است که هنگامی که گزینه ۳ و یا ۴ انتخاب می شوند، سیاستی برای افزایش و کاهش سرعت اتخاذ شده است. این سیاست در قالب یک تابع در تصاویر شکل * Δ ظاهر شده است. همانطور که کد $\Upsilon-\Delta(\overline{1})$ و نمودار متناظر آن در شکل $\Upsilon-\Delta(\overline{\mathbf{v}})$ نشان می دهد، سیاست های مختلفی برای زیاد کردن و کم کردن سرعت اتخاط شده است.

برای زیاد کردن سرعت، سرعت واقعی که از محیط شبیه سازی دریافت شده است با Δ واحد جمع می شود. بنابراین انتظار داریم سرعت پس از سه بار افزایش به Λ برسد (شکل $\Lambda - \Delta(z)$ ، نمودار قرمز) اما این اتفاق نمیافتد. زیرا این افزایش سرعت، کار زمانبری است و نیاز به حوصله دارد که اگر حوصله و تحمل و به عبارت دیگر تاخیر را از یه حدی بالاتر ببریم عملا در کنترل عامل به مشکل خواهیم رسید. همچنین مورد مشابه آن چه که گفته شد، در شکل ۴–۵(د) نیز برقرار است. نقاطی که رنگشان قرمز است نمودار ایدآلی مفروض خواهند بود که معادل تاخیر کم سیستم جهت اعمال سرعت نهایی است. و نمودار دیگر معادل رخدادی است که %۳۰ به آن عمل شده است و %۷۰ تحت تاثیر مقدار قبلی خواهد بود و به این صورت یک میانگین وزندار گرفته شدهاست.

مشاهده می شود که مسیری که به واقعیت نزدیک تر است آرامتر از مسیر مدنظر است. همچنین

تفاوت تغییر روند کاهشی سرعت های کمتر از Δ واحد، این است که هیچ گاه منفی نشود ولی به صورت نمایی کاهش یابد و نزدیک صفر شود.

تفاوت دیگر آن است که به هنگام افزایش مقدار Δ واحد به سرعت افزوده می شود و در هنگام کاهش مقدار دو واحد (برای سرعت های بالای Δ واحد) از آن کسر می شود. این تفاوت در مقایسه فاصله نقاط بین دو نمودار شکلهای $\Delta - \Delta = \Delta$ و $\Delta - \Delta$ نیز ظاهر شده است. علت اصلی این تفاوت در بررسی خواط بین دو نمودار شکلهای $\Delta - \Delta = \Delta$ و $\Delta - \Delta$ نیز ظاهر شده است. علت اصلی این تفاوت در بررسی حماد در نقل داشته باشید که یک سیاست چهتدار و تشویقی جهت قرار گرفتن سریع تر در مسیر درست می باشد.

بررسی تابع step:

کد این تابع را پیش تر بررسی شد. جایگاه این تابع داخل کد تست استاندارد در داخل یک حلقه است هنگامی که حلقه تمام شود به اصلاح یک اپیزود تمام شدهاست. دلیل تمام شدن حلقه یا رسیدن به سقف تعداد مرحله در هر اپیزود است و یا یک شدن مقدار done. این مقدار یکی از خروجی هایی است که این متغیر می تواند اختیار کند.

این تابع مقدار حرکت را می گیرد. سپس آن را برای محیط شبیه سازی می فرستد. در کد زیر این عاد action_translate به عاد عابی send انجام می پذیرد. در تابع send ابتدا با استفاده از تابع صورت دستور کنترلی در خواهد آمد و پس از این تبدیل برای محیط شبیه سازی ارسال می شود.

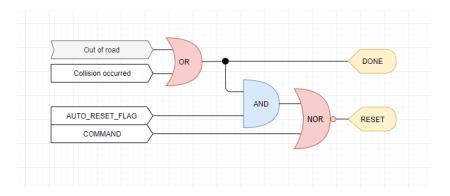
پس از مقداری تاخیر، متغیر های observation و reward که به ترتیب مشاهده و امتیاز می باشند، محاسبه می شود. در کنار این دو خروجی، خروجی های دیگری وجود دارند. done که از محیط شبیه سازی می آید و نشان می دهد که اپیزود تمام شده است. متغیر info متغیری است که اطلاعات اضافه ای را خروجی می دهد که در دیباگ کردن مفید خواهد بود. این اطلاعات اضافی در این پروژه، اطلاعات برخورد و اطلاعات موقعیت عامل انتخاب شده اند.

یادداشت $^{8}-^{8}-^{9}$. نحوه محاسبه done وظیفه محیط شبیه سازی می باشد. منطق محاسبه آن در شکل $^{9}-^{9}$ آمده است. نبابراین اطلاعات دو حالت وجود دارد که موجب تمام شدن یک اپیزود و به طور معادل یک شدن done می شود:

آ) خارج شدن از محدوده جاده °۱

ب) تصادف کردن با ماشین دیگر

در شکل * (ب) مشخص شده است. که در شکل * (ب) مشخص شده است.

شکل ۴-۶: منطق محاسبه done در محیط شبیهسازی

یادداشت $^*-V-V$. مدار منطقی شکل $^*-^*$ علاوه بر محاسبه متغیر done، در مورد نحوه ریست شدن محیط نیز تصمیم گیری می کند که مرتبط به بخش فنی است و در این لایه بررسی نمی شود.

کد این تابع در زیر آمده است. دو تابع next_observation_ و calc_reward به ترتیب مشاهده و متیاز را محاسبه می کنند که به صورت جداگانه بررسی خواهند شد.

```
def step(self, action):
    self.send(action)
    # ------ BEGIN DELAY -----

if self.delay > 0:
    sleep(self.delay)

for _ in range(self.nget):
    self.render_()
    if self.done:
        break

# ------ END DELAY -----

Deservation = self._next_observation()
    reward = self.calc_reward()
    done = self.done

info = {'Collision':self.collision
    ,'Position':self.agent['data']['Position']}
```

:_next_observation بررسی تابع ۲-۳-۴

این تابع مشخص می کند که چه چیزی به عنوان مشاهده اعلام شود. همان طور که در جدول +-1 آمده است، خروجی نهایی این تابع دارای ابعاد + ۸ می باشد. شکل + ۱ این روند را به طور کامل نشان می دهد.

```
def next observation(self):
      self.render_()
      obs = np.zeros((1,36),dtype=np.float)
      car = self.agent
      theta = car['Sensors'][0]['data']['theta']
      Range = car['Sensors'][0]['data']['Range']
      for i in range(len(theta)):
          t = int((theta[i] + 180)/10)
          r = Range[i]
          if obs[0,t] != 0:
11
             obs[0,t] > r
12
             continue
13
          obs[0,t] = r
14
      extra = [car['data']["Velocity"],
15
          car['data']["Position"]["y"]]
      self.__obs__ = np.append(obs, extra)
16
      return self.__obs__
17
```

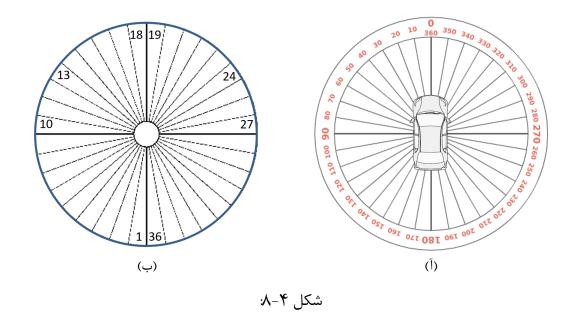

شكل ۴-۷: نحوه تعريف مشاهده

بنابراین مشاهده یک بردار au تایی است که au داده اول آن بر اساس زاویه و اندازه محاسبه شده است و au داده دیگر آن مقدار au و مقدار سرعتau(au) میباشد.

بر روی ماشین یک سنسور وجود دارد که دو بردار ۱۰ تایی شامل فاصله و زاویه از ۱۰ ماشین کنار خود را می دهد. به این ترتیب برای تعریف مشاهده فضای اطراف ماشین به ۳۶ قسمت افراز شد به طوری که هر افراز آن یک محدوده به زاویه ۱۰ درجه را شامل می شود. شکل $+ - \Lambda$ طرز تعریف و مقدار دهی این بردار ۳۶ تایی را نشان می دهد. اگر در آن افراز ماشینی قرار نگرفت مقدار آن صفر است و در غیر این صورت فاصله آن با نزدیک ترین ماشین خواهد بود.

یادداشت ۴–۳–۸. از آنجایی که مقدار زاویه در بازه $\theta \in [-1 \wedge \circ, 1 \wedge \circ]$ قرار دارد، برای از بین بردن بازه منفی کل زوایا ابتدا با $0 \wedge \circ$ جمع شد و سپس افراز صورت گرفت. روش دیگر می توانست با استفاده از هم نهشتی به پیمانه $0 \wedge \circ$ باشد که به هنگام آزمایش روش اول کمک می کرد که بهتر یاد بگیرد.

بررسی تابع calc_reward :

این تابع امتیازهای رابط برنامهنویسی برنامه را تنظیم می کند. بنابراین مهمترین بخشهای آن محسوب خواهند شد. کد این تابع در زیر آمده است.

```
def calc_reward(self):
      lanewidth = self.enviroment.road.laneWidth
      vel_sim = self.agent['data']['Velocity']
      vel_cmd = self.__action__[1]
      Vel = 0.8 * vel_sim + 0.2 * vel_cmd
      Longitudinal_reward = reward_velocity(Vel,28) *1.5
      Collision_reward = -25 if self.collision['Occurred'] else 0
      Violation_reward = -0.75 * (np.abs(self.__action__[0] -
         self.__action_old__[0])/lanewidth)
      Nearby_reward = nearby_reward_linear(self.__obs__[12],-2.5,1.5) +\
                    nearby_reward_linear(self.__obs__[23],-2.5,1.5)
      reward_T = Longitudinal_reward + Collision_reward +\
12
                  Violation_reward + Nearby_reward
13
      return reward_T
```

همان طور که کد نیز نشان می دهد، امتیاز نهایی به صورت مجموع ۴ امتیاز دیگر می باشد. هر یک از

این امتیازها مربوط به یک بخش خاص است. بنابراین،

$$\mathcal{R}_T = \mathcal{R}_{\text{Collision}} + \mathcal{R}_{\text{Violation}} + \mathcal{R}_{\text{Longitudinal}} + \mathcal{R}_{\text{Nearby}}$$

در صورتی که تصادف رخ دهد، مقدار آن 70 و در این صورت صفر خواهد بود. بنابراین هنگام تصادف علاوه بر تمام شدن اپیزود یک امتیاز منفی با اندازه زیاد دریافت می کند.

تعریف شد تا عامل متوجه شود که تغییر لاین هزینه خواهد داشت. مقدار این هزینه $\mathcal{R}_{\mathrm{Violation}}$ تعریف شد تا عامل متوجه شود که تغییر لاین خود را تغییر دهد، مقدار آن 0.00 خواهد 0.00 خواهد شد. شد و اگر دو واحد لاین عوض کند، مقدار آن 0.00 خواهد شد.

 $\mathcal{R}_{ ext{Longitudinal}}$ به ازای یک واحد تغییر لاین، نصف مقدار بیشینه $\mathcal{R}_{ ext{Violation}}$ به ازای یک واحد تغییر لاین، نصف مقدار بیشینه انتخاب شده است.

یادداشت *-7-9. تنها امتیاز مثبت فقط $\mathcal{R}_{ ext{Longitudinal}}$ با مقدار بیشینه ۱ Δ میباشد.

برای محاسبه $\mathcal{R}_{\mathrm{Longitudinal}}$ از یک تابع به نام reward_velocity با ویژگی های مشخص استفاده شده است. این تابع در ورودی اول خود، ورودی تابع و در ورودی دوم خود پارامتر تابع را دریافت می کند که این پارامتر مقدار ثابتی دارد.

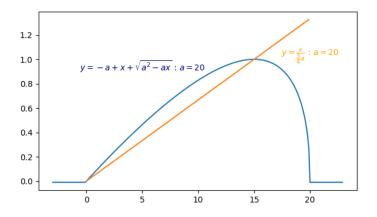
تابع مذکور، از لحاظ مقدار بیشینه بسیار خوش تعریف است و دارای ضابطه زیر است.

$$F^{\mathcal{R}_v}\big|_a = \left\{ \begin{array}{ll} -a + x + \sqrt{a^{\mathsf{T}} - ax} & : & x \in [\circ, a] \\ -\circ / \circ \mathsf{T} & : & \text{ in } \mathbf{I} \end{array} \right.$$
 سایر نقاط

این بیشینه مقدار خود را در نقطه $^{\circ}N\Delta a$ با مقدار بیشینه $^{\circ}N\Delta a$ اختیار می کند. اگر این تابع را بر مقدار بیشینه اش تقسیم کنیم، نرمال خواهد شد. بنابراین:

$$\left.F_{n}^{\mathcal{R}_{v}}\right|_{a} = \frac{F^{\mathcal{R}_{v}}|_{a}}{\max\{\left.F^{\mathcal{R}_{v}}\right|_{a}\}} = \left\{\begin{array}{ll} \frac{\mathbf{f}}{a}\left(-a + x + \sqrt{a^{\mathsf{Y}} - ax}\right) & : & x \in [\circ, a] \\ -\circ / \circ \mathsf{N} & : & \text{in the problem} \end{array}\right.$$

تابع reward_velocity به عنوان ورودی سوم تصمیم می گیرد که خروجی نرمال شده باشد یا تابع برابر خروجی این تابع برابر خروجی این تابع خواهد بود و اگر normal=True باشد خروجی این تابع برابر خروجی تابع برابر تابع برابر تابع برابر خروجی تابع برابر برابر تابع برابع برابر تابع برابر تابع برابر تابع برابر تابع بر

شكل ٢-٩: نمودار تابع محاسبه امتياز سرعت نرمال شده

این مقدار False باشد، خروجی برابر خروجی تابع $F^{\mathcal{R}_v}|_a$ خواهد بود. به صورت پیشفرض این تابع خروجی نرمال شده خواهد داشت.

نمودار این تابع در - آمده است که با تابع خطی که از مقدار بیشینه آن عبور می کند مقایسه شده است.

- آ) تا قبل از مقدار بیشینه مقدار این دو تابع نزدیک یک دیگر میباشد و شیب آنها نیز به هم نزدیک است.
  - ب) این تابع پس از مقدار رسیدن به مقدار بیشینه خود، به صورت نزولی افت می کند.
- ج) اگر از نقطهای که مقدار بیشینه در آن رخ میدهد، به سمت مثبت حرکت کنیم سریع تر از هنگامی که به سمت منفی حرکت می کند.
- د) دیگر ویژگی آن این است که در حدود مقدار بیشینه خود، تقریبا هموار است که این هموار بودن آن موجب آن خواهد شد که عامل بتواند در حوالی سرعت بیشینه خود بدون تفاوت زیادی در مقدار امتیاز تصمیم بگیرد که سرعت را در صورت لزوم کم و یا زیاد کند.

نکته ۴–۳–۱۱ (خیلی مهم). چیزی که به عنوان متغیر مستقل به تابع ارسال می شود سرعت است اما با سرعت واقعی متفاوت است. در حقیقت میانگین وزن داری از سرعت واقعی و سرعت دستوری می باشد. منظور از سرعت دستوری همان سرعتی است که با استفاده از دستورات کنترلی برای محیط شبیه سازی فرستاده می شود.

$$V = \circ \Lambda V_{\mathrm{sim}} + \circ \Lambda V_{\mathrm{cmd}}$$

علت این تفاوت نیز به سیاستهای تشویقی مربوط می شود. فرض کنید عامل تصمیم می گیرد سرعت را افزایش دهد. با این تصمیم مقدار سرعت ۵ واحد افزایش می یابد. ولی سرعت بعد از گذشت از یک مرحله به مقدار کمی سرعت آن افزایش یافته است از این رو امتیاز کمی می گیرد. با این میانگین گیری در حقیقت برای تصمیم و نیت خوب عامل مقداری امتیاز در نظر گرفته می شود تا مقدار امتیاز بیشتری را بگیرد.

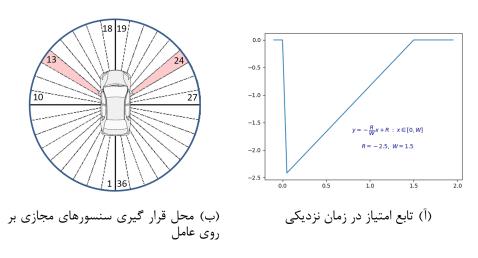
درصورتی که عامل تصمیم بگیرد که سرعت خود را کم کند، بابت این تصمیم که نامطلوب است جریمه می شود. مقدار این جریمه کمتر از مقدار تشویق است. این موضوع در نزدیکی های سرعت بیشینه کمک کننده خواهد بود. زیرا بالا بردن سرعت در آن حوالی مطلوب نیست بنابراین در صورتی که نیت کند که سرعت زیاد شود، این تصمیم عامل همراه با افت امتیاز بیشتری (نسبت به حالتی که نیت در نظر گرفته نشده است) خواهد بود. بنابراین این تفاوت ها مطلوب و سازنده خواهد بود.

آخرین امتیاز، $\mathcal{R}_{Nearby}$ میباشد. بخاطر مشکلات شبیه سازی در اثر تغییر لاین، این تغییر به تمامی اعمال نمی شود و ممکن است عامل در فاصله بسیار نزدیک از یک ماشین دیگر رانندگی کند به گونه ای که تصادف رخ ندهد. هدف از ایجاد این امتیاز نیز ایجاد یک حس خطر است. مسلماً باید علامت آن منفی باشد.

برای این منظور به نوعی دو سنسور مجازی در کناره های عامل کار گذاشته شد. درصورتی که ماشین دیگر در فاصله 1/4متری از عامل در جهت های داده شده در شکل 1-0(ب) قرار داشتهباشد، مقدار آن صفر خواهد بود و در صورتی که فاصله از این مقدار کمتر شود به صورت خطی تا 1/4 امتیاز منفی دریافت می کند.

نمودار تابع در شکل $^+$ - $^{\circ}$ (ب) آمده است و ضابطه آن به صورت زیر میباشد:

$$F^{\mathcal{R}_{\mathrm{Nearby}}}\big|_{R,W} = \left\{ \begin{array}{ll} -rac{R}{W}x + R & : & x \in [\circ, W] \\ \circ & : \end{array} \right.$$
 سایر نقاط :

شکل ۴-۰۱: تابع امتیاز نزدیکی و محل قرار گیری این تابع در فضای مشاهده

فصل پنجم فنی

فصل ششم شبیه سازی و نتایج در فصلهای گذشته در خصوص ابزار هایی که در این پروژه استفاده شدهاند، صحبت شد و توضیح مفصلی بر چیستی آن ابزار ها و ضرورت استفاده از آنها داده شد. اما سوالات بیجوابی نیز ماند که در این فصل به آن ها خواهیم پرداخت.

یکی از آن سوالات نحوه راهاندازی کد پروژه میباشد و سوال دیگر نتیجه حاصل از شبیه سازی نهایی چگونه است میباشد.

۹-۱ راهاندازی

این کد در گیت هاب در دو مخزن اموجود میباشد. ابتدا پیشنیاز های لازم را که در بخش ۳ توضیح داده شدند، را نصب کنید. پیشنهاد میشود که تمامی نسخههای لازم توضیح داده شده در بخش ۳ را در سیستمعامل لینوکس استفاده کنید.

اگر به توصیه استفاده از لینوکس عمل نکرده باشید، می توانید با استفاده شبکه که کد در اختیار تان قرار می دهد کد را روی دو کامپیوتر ران کنید به طوری که در یک کامپیوتر ویندوز و نرم افزار های گفته شده نصب باشد و روی دیگری لینوکس و پایتون و پیشنیاز های پایتون که در بخش ۲-۴ بررسی شدند نصب باشد.

یادداشت 8-1-1. بهتراست این دو کامپیوتر در یک شبکه داخلی به یک دیگر متصل شده باشند.

حال وارد کامپیوتری شوید که ویندوز بر روی آن نصب است. این کامپیوتر قرار است نقش محیط را برای ما ایجاد کند.

یادداشت -8-1-7. کد های پایتون صرفا بر روی کامپیوتری که لینوکس دارد اجرا کنید.

که دستور زیر را در ترمینال ^{7} خود وارد کنید.

- git clone https://github.com/MohammadRaziei/gym-Prescan.git
- pip install -e gym-Prescan

خط دوم این کد، اختیاری میباشد و صرفا کار را ساده میکند. همچنین میتوان آن را به صورت زیر نیز نوشت:

pip install git+https://github.com/MohammadRaziei/gym-Prescan

¹Repository

²Terminal

سپس وارد مسیر زیر شوید.

gym-Prescan/gym_prescan/envs/PreScan

سپس با استفاده از آیکون (آب کلیک کنید. در این صورت برروی نوار Toolbar این آیکون نیز ظاهر می شود. باز می شود. باز می شود. باز می شود. باز می شود. اچرای فایل startup.m برای هنگامی که از کد پایتون بر روی همان سیستم استفاده نمی کنید، اختیاری است.

فایل سیمولینک را باز کرده و ....

پس حال در سیستم لینکوس خود میتوانید بسته زیر را دانلود کنید.

- git clone https://github.com/MohammadRaziei/gym-Prescan-minimal.git
- 2 cd gym-Prescan-minimal

در این پوشه تعدادی از الگوریتم های معروفی که در حوزه یادگیری تقویتی عمیق نوشته شده است، قرار دارد. در بین این الگوریتم ها دو الگوریتم DQN و DQN نسبت به بقیه بهتر جواب داده اند. این الگوریتم ها در بخش ? و در $[\Delta]$ توضیح کامل داده شدهاند.

^۳ این آیکون پس از نصب نرمافزار پریاسکن بر روی دستکتاپ تشکیل میشود.

منابع و مراجع

- [1] D. Silver, "UCL course on RL." http://www0.cs.ucl.ac.uk/staff/d.silver/web/Teaching.html, 2015.
- [2] R. S. Sutton and A. G. Barto, *Reinforcement Learning: An Introduction*. The MIT Press, second ed., 2018.
- [3] G. Hayes, "How to install openai gym in a windows environment." https://medium.com/p/338969e24d30, 2018.
- [4] G. Brockman, V. Cheung, L. Pettersson, J. Schneider, J. Schulman, J. Tang, and W. Zaremba, "Openai gym," 2016.
- [5] A. Hill, A. Raffin, M. Ernestus, A. Gleave, A. Kanervisto, R. Traore, P. Dhariwal, C. Hesse, O. Klimov, A. Nichol, M. Plappert, A. Radford, J. Schulman, S. Sidor, and Y. Wu, "Stable baselines." https://github.com/hill-a/stable-baselines, 2018.

نمايه

حرکت، ۸۶، ۲۱	مخزن، ۲۷
عامل، ۹۶، ۱۷، ۲۰، ۲۱	امتیاز، ۷۵، ۲۰، ۲۲
حالت عامل، ۸، ۲۰	فرضیه امتیازها، ۵
الگوريتم، ۱۶، ۱۷	یادگیری تقویتی، ۶۴، ۱۶، ۲۰، ۲۲
ماشین خودران، ۲۰	یادگیری شبه ناظر، ۴
نقطه تراز، ۱۶	حالت، ۸۶، ۲۲
خوشه بندی، ۴	مرحله، ۶، ۲۱
هزینه، ۵	ناظر، ۵
یادگیری تقویتی عمیق، ۱۷، ۲۸	یادگیری با ناظر، ۴
محیط، ۶، ۷، ۹، ۱۶، ۱۷، ۲۰، ۲۷	ترمینال، ۲۷
حالت محیط، ۷، ۸، ۲۰	تست، ۲۲، ۲۳
اپیزود، ۲۱	آموزش، ۲۲
فیدبک، ۵	یادگیری بدون ناظر، ۴
تاریخچه، ۷، ۸	
حالت اطلاعاتی، ۹	
ماركوف، ٨	
حالت مارکوف، ۸، ۹	
متلب، ۱۷	
یادگیری ماشین، ۴	
مشاهده، ۶، ۷	
مشاهده پذیری، ۸ ، ۲ ۰	
دی اسکن، ۲۸	

فهرست اختصارات

$\mathbf{A}$
A2C Synchronous Actor Critics
D
DQN Deep Q-Learning Network
R
RL Reinforcement Learning

واژهنامه انگلیسی به فارسی

E	A
Environment	Action حرکت Action Space فضای حرکت Agent عامل Agent State حالت عامل Algorithm الگوریتم Anaconda نرمافزار آناکوندا API رابط برنامه نویسی برنامه Autonomous Vehicle ماشین خودران
H History	B Bechmark
I Information State حالت اطلاعاتی	C Clustering خوشه بندی Cost هزينه
J Joystick	D Deep
M	دادههای پویا
یادگیری ماشین Machine Learning	

Supervised Learning	Markov ماركوف ماركوف Markov Decision روند تصميم گيرى ماركوف Process Markov State ماركوف Matlab موتور متلب موتور متلب Matlab Engine
Terminal ترمینال Test تست Timeout سقف زمانی Train آموزش U U	Observability مشاهده پذیری Observation مشاهده
یادگیری بدون ناظر Unsupervised Learning	P Partial observability . مشاهده پذیری جرئی PreScan
	Reinforcement Learning . يادگيرى تقويتى . Repository
	S Semi-Supervised يادگيرى شبه ناظر Learning Simulink

واژهنامه فارسی به انگلیسی

خ	1
خوشه بندی	آموزشTrain
	اپيزود Episode
	الگوريتم
S	امتياز
دادههای پویا	
دستهبازی	
	ب
	بازخورد Feedback
j	
رابط برنامهنویسی برنامه API	
	ت
	تاریخچه History
س	ترمینال Terminal
سقف زمانی	تست
سیمولینک	
	~
	7
3	حالت
عامل	حالت اطلاعاتی Information State
	حالت عامل
.	حالت مار کوف
ف	Environmnet State
فرضیه امتیازها Reward Hypothesis	حرکتAction
فضای حرکت Action Space	

Deinformant Learning with Fel	
یادگیری تقویتی . Reinforcement Learning	فضای مشاهده Observation Space
یادگیری تقویتی عمیق Deep	
Reinforcement Learning	
یادگیری شبه ناظر Semi-Supervised	م
Learning	مار کوف
یادگیری ماشین Machine Learning	ماشین خودران Autonomous Vehicle
	محیط Environment
	مخزن (گیتهاب) Repository
	مرحله Step
	مشاهده Observation
	مشاهده پذیری Observability
	مشاهده پذیری جرئی . Partial observability
	مشاهده پذیری کامل Full observability
	موتور متلب Matlab Engine
	-
	ن
	ن
	تاظر Supervisor
	ناظر Supervisor
	Supervisor ناظر نرمافزار آناکوندا نرمافزار پریاسکن PreScan نرمافزار پریاسکن
	Supervisor ناظر نرمافزار آناکوندا PreScan نرمافزار پریاسکن Matlab
	Supervisor ناظر نرمافزار آناکوندا نرمافزار پریاسکن PreScan نرمافزار پریاسکن
	Supervisor ناظر نرمافزار آناکوندا PreScan نرمافزار پریاسکن Matlab
	Supervisor ناظر نرمافزار آناکوندا PreScan نرمافزار پریاسکن Matlab
	Supervisor ناظر نرمافزار آناکوندا PreScan نرمافزار پریاسکن Matlab
	Supervisor ناظر نرم فزار آناکوندا PreScan نرم فزار پریاسکن Matlab نرم فزار متلب Bechmark
	Supervisor ناظر نرمافزار آناکوندا PreScan نرمافزار پریاسکن Matlab نرمافزار متلب Bechmark
	Supervisor ناظر نرمافزار آناکوندا PreScan نرمافزار پریاسکن Matlab نرمافزار متلب Bechmark
	Supervisor ناظر نرمافزار آناکوندا PreScan نرمافزار پریاسکن Matlab نرمافزار متلب Bechmark
	Supervisor
	Supervisor ناظر نرمافزار آناکوندا PreScan نرمافزار پریاسکن Matlab نرمافزار متلب Bechmark هزینه Cost